

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มทอผ้าที่ประสบความสำเร็จ ตำบลเวียงของอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกลุ่มทอผ้าที่ประสบความสำเร็จ ตำบลเวียงของ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้าที่ประสบความสำเร็จ ตำบลเวียงของ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
3. เพื่อศึกษาปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้า

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้า จำนวน 4 กลุ่ม ในตำบลเวียงของ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ซึ่งมีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 74 ราย ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนการทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติ F-test ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกลุ่มทอผ้า

กลุ่มทอผ้า ตำบลเวียงของ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี ร้อยละ 33.79 โดยมีอายุเฉลี่ย 52.01 ปี มีระดับการศึกษามีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 91.89 ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 8.11 ประกอบอาชีพการเกษตร ร้อยละ 79.73 และอาชีพนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 20.73 มีรายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ย 66,469.46 บาทต่อปี มีประสบการณ์การทอผ้าอยู่ระหว่าง 21 - 30 ปี ร้อยละ 28.38 หรือโดยเฉลี่ย 33.69 ปี ผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากการทอผ้าโดยเฉลี่ย 13,406.20 บาทต่อปี สมาชิกกลุ่มทอผ้ามีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มโดยเฉลี่ย 11.94 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73 มีประเด็นการจัดการและการดำเนินธุรกิจของกลุ่มในแต่ละประเด็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 และมีความพึงพอใจ

ในผลประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานของกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.517

การดำเนินงานของกลุ่มทอผ้า

กลุ่มทอผ้า ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ทั้ง 4 กลุ่ม มีกลุ่มทอผ้าที่ตั้งมายาวนานที่สุด คือกลุ่มทอผ้าบ้านแม่สารบ้านตอง รวมระยะเวลา 22 ปี และกลุ่มทอผ้าที่ตั้งขึ้นหลังสุด คือกลุ่มทอผ้าบ้านวังไฮ รวมระยะเวลา 3 ปี ผู้ที่เริ่มจัดตั้งกลุ่มทอผ้าให้กับกลุ่มแม่บ้านส่วนใหญ่ คือเจ้าหน้าที่จากหน่วยราชการเป็นผู้จัดตั้ง ร้อยละ 75.00 และสมาชิกจัดตั้งกันเอง ร้อยละ 25.00 จำนวนสมาชิกของกลุ่มทอผ้าส่วนใหญ่จะลดลงจากครั้งแรกเมื่อเริ่มจัดตั้ง สำหรับทุนที่ใช้ในการดำเนินงานโดยเฉลี่ยคือ 102,702.70 บาทต่อปี ผลตอบแทนที่ได้รับโดยเฉลี่ย 479,394.54 บาทต่อปี กลุ่มทอผ้ามีความพึงพอใจต่อเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.245 และมีความพึงพอใจต่อวัตถุดิบที่ใช้ในการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.196 สำหรับชนิดของผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ส่วนใหญ่จะผลิตผ้ายกดอกและผ้าพื้น โดยผลิตผ้ายกดอก ร้อยละ 41.11 และผลิตผ้าพื้น ร้อยละ 41.11 ส่วนผ้าตีนจกมีการผลิต ร้อยละ 17.78

การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ

1. ครู ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 54.05
2. พัฒนาชุมชน ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 72.09 ให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 13.95 และให้การสนับสนุนด้านเอกสารเผยแพร่และการบรรยายให้ความรู้ ร้อยละ 6.98
3. ธกส. (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 82.67 และให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 1.33
4. สหกรณ์การเกษตร ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 64.63 ให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 4.88 ให้การสนับสนุนด้านการบรรยายให้ความรู้ ร้อยละ 3.66 และให้การสนับสนุนด้านเอกสารเผยแพร่ ร้อยละ 2.44
5. ปลัดอำเภอ ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 72.97
6. นายอำเภอ ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 72.97

การได้รับการสนับสนุนจากบุคคลในหมู่บ้าน

1. ที่ปรึกษากลุ่ม ได้แก่

- กำนัน ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 68.91
- ผู้ใหญ่บ้าน ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 83.87
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 83.87
- พระสงฆ์ ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 56.58 และให้การสนับสนุนด้านการบรรยายให้ความรู้ ร้อยละ 28.95
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 30.38 ให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 27.85 ให้การสนับสนุนด้านเอกสารเผยแพร่ ร้อยละ 1.26 และให้การสนับสนุนด้านการบรรยายให้ความรู้ ร้อยละ 40.51

2. บุคคลข้างเคียง ได้แก่

- สามเณร ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 87.84 และให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 9.46
- บุตร ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ร้อยละ 96.87
- ญาติพี่น้อง ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ทั้งหมดร้อยละ 100
- เพื่อนบ้าน ให้การสนับสนุนในลักษณะการมาเยี่ยมเยียน ทั้งหมดร้อยละ 100

เปรียบเทียบการจัดการและการดำเนินธุรกิจของกลุ่มต่าง ๆ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยในการจัดการและการดำเนินธุรกิจของกลุ่มทอผ้าทั้ง 4 กลุ่ม จะเห็นได้ว่า กลุ่มทอผ้าบ้านป่าขาม มีคะแนนเฉลี่ย 1.90 กลุ่มทอผ้าบ้านแม่สารบ้านตอง มีคะแนนเฉลี่ย 2.72 กลุ่มทอผ้าบ้านศรีเมืองยู้ง มีคะแนนเฉลี่ย 2.63 กลุ่มหมู่บ้านวังไฮ มีคะแนนเฉลี่ย 2.07 เมื่อทดสอบความแตกต่างด้านการจัดการและการดำเนินธุรกิจ ด้วยสถิติ F-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างน้อย 2 กลุ่ม

เมื่อเปรียบเทียบแต่ละกลุ่มเป็นรายคู่พบว่าแตกต่างกัน 3 คู่ คือ กลุ่มทอผ้าบ้านป่าขาม มีการจัดการและการดำเนินธุรกิจต่างกับกลุ่มทอผ้าบ้านแม่สารบ้านตอง กลุ่มทอผ้าบ้านศรีเมืองยู้ง และกลุ่มทอผ้าบ้านวังไฮ ส่วนกลุ่มทอผ้าบ้านแม่สารบ้านตอง กลุ่มทอผ้าบ้านศรีเมืองยู้ง และกลุ่มทอผ้าบ้านวังไฮ มีการจัดการและการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มทอผ้าบ้านแม่สารบ้านตองจะมีการจัดการและการดำเนินธุรกิจได้ดีกว่า เพราะจัดตั้งมานานกว่ากลุ่มอื่น

ปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ของสมาชิกกลุ่มทอผ้า

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ของสมาชิกกลุ่มทอผ้า ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยใช้คำถามแบบปลายเปิด มีสมาชิกกลุ่มทอผ้าบางส่วนที่ให้ความเห็นไว้ พอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ด้านวัตถุดิบ

ปัญหาด้านวัตถุดิบ คือ ต้องเดินทางไกลไปซื้อวัตถุดิบสำหรับทอผ้า วัตถุดิบไม่ค่อยมีคุณภาพ ราคาวัตถุดิบไม่ค่อยแน่นอน วัตถุดิบมีราคาแพง และวัตถุดิบไม่มีในท้องถิ่นของตนเอง โดยสมาชิกกลุ่มทอผ้ามีแนวทางแก้ไขด้านวัตถุดิบ คือ สั่งซื้อวัตถุดิบแต่ละครั้งเป็นจำนวนมาก จะได้ไม่ต้องเดินทางไปซื้อบ่อย ๆ เลือกซื้อวัตถุดิบจากร้านที่จำหน่ายวัตถุดิบที่มีคุณภาพ และรวมกลุ่มกันซื้อจากโรงงานโดยตรง สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาด้านวัตถุดิบ มีดังนี้คือ อยากให้มีร้านจำหน่ายวัตถุดิบสำหรับทอผ้าอยู่ใกล้บ้าน อยากให้ร้านค้าจำหน่ายวัตถุดิบที่มีคุณภาพ และอยากให้มีการกำหนดราคาวัตถุดิบที่แน่นอน

2. ปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการทอผ้า

ปัญหาด้านเครื่องมือที่ใช้ในการทอผ้า คือ เครื่องมือเสีย และสมาชิกกลุ่มทอผ้ามีแนวทางแก้ไข คือ ดำเนินการซ่อมแซมเอง

3. ปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ด้านเงินทุน

ปัญหาด้านเงินทุน คือ ขาดแคลนเงินทุน มีทุนดำเนินงานน้อย โดยสมาชิกกลุ่มทอผ้ามีแนวทางแก้ไข คือ ขอกินทุนอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งหมู่บ้านที่แก้ไขปัญหาดังกล่าวคือ หมู่บ้านป่าขาม หมู่บ้านแม่สารบ้านตอง และหมู่บ้านวังไฮ สำหรับหมู่บ้านศรีเมืองอยู่ แก้ไขปัญหาคคล้ายคลึงกัน โดยกู้เงินจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในนามของกลุ่มทอผ้า เพื่อนำมาเป็นทุนในการดำเนินงาน สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน คือ อยากได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากหน่วยงานราชการ

4. ปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ด้านผลิตภัณฑ์

ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ คือ ผลิตภัณฑ์ด้อยคุณภาพ และสมาชิกกลุ่มทอผ้ามีแนวทางแก้ไข คือ สมาชิกกลุ่มช่วยกันปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

5. ปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ด้านผลตอบแทน

ปัญหาด้านผลตอบแทน คือ ได้รับผลตอบแทนน้อย โดยสมาชิกกลุ่มทอผ้ามีแนวทางแก้ไข คือ พยายามทอผ้าให้ได้มากขึ้น หากทอได้มากก็จะได้ผลตอบแทนมากขึ้น สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาด้านผลตอบแทน สมาชิกกลุ่มทอผ้าอยากให้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้น

6. ปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วม

สมาชิกกลุ่มทอผ้า ระบุว่าไม่มีปัญหาด้านการมีส่วนร่วม

7. ปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

ปัญหาด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ คือ ไม่มีแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ทำให้ผ้าที่ทอเสร็จแล้วขายไม่ได้ โดยมีแนวทางแก้ไข คือ หมู่บ้านป่าขามและหมู่บ้านศรีเมืองอยู่ ระบุว่า รองผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน กำลังดำเนินการจัดหาแหล่งขายให้ ส่วนหมู่บ้านวังไฮระบุว่า ขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอของตนเองให้กับทางกลุ่มทอผ้า เพื่อนำไปขายต่อ และหมู่บ้านแม่สารบ้านตอง ไม่ได้ระบุแนวทางแก้ไขในข้อนี้ สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ คือ อยากให้มีร้านขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอในหมู่บ้าน ซึ่งได้แก่ หมู่บ้านป่าขาม และหมู่บ้านศรีเมืองอยู่ ในส่วนของหมู่บ้านแม่สารบ้านตองและหมู่บ้านวังไฮ อยากให้ทางหน่วยงานราชการจัดหาแหล่งขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอให้

8. ปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ด้านทุนที่กลุ่มใช้ในการดำเนินงาน

ปัญหาด้านทุนที่กลุ่มใช้ในการดำเนินงาน คือ ขาดแคลนทุนในการดำเนินงาน และต้องใช้ทุนส่วนตัวในการลงทุน โดยมีแนวทางแก้ไขคือ ขอรับเงินทุนสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล และใช้เงินทุนของตนเองลงทุนไปก่อน สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาด้านทุนที่กลุ่มใช้ในการดำเนินงาน คือ อยากได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ

การอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มทอผ้าที่ประสบความสำเร็จ ตำบลเวียงของอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีประเด็นที่พบจากการวิจัย ดังนี้

1. เปรียบเทียบจำนวนสมาชิกเมื่อเริ่มจัดตั้ง และจำนวนสมาชิกในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า กลุ่มทอผ้าบ้านป่าขาม มีสมาชิกลดลงจากเดิม 29 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 10 คน กลุ่มทอผ้าบ้านแม่สารบ้านดอง มีสมาชิกลดลงจากเดิม 9 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 22 คน กลุ่มทอผ้าบ้านศรีเมืองผู้มีสมาชิกลดลงจากเดิม 3 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 32 คน และกลุ่มทอผ้าบ้านวังไฮ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงของจำนวนสมาชิก สาเหตุที่จำนวนสมาชิกของกลุ่มทอผ้าลดลงเพราะว่า อาชีพการทอผ้าเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย ต้องใช้เวลานานในการผลิต สมาชิกบางรายเมื่อมีอายุมากขึ้นก็ไม่สามารถทอผ้าได้ บางรายก็ต้องออกไปรับจ้างหรือประกอบอาชีพอื่น ซึ่งมีรายได้มากกว่า การทอผ้า สอดคล้องกับการศึกษาของ รจนา (2542) ที่กล่าวว่า เขาชน คนรุ่นใหม่ ไม่นิยมอาชีพทอผ้า อีกทั้งในจังหวัดลำพูนมีนิคมอุตสาหกรรม ทำให้เขวชนพอใจที่จะทำงานในนิคมอุตสาหกรรม เนื่องจากมีรายได้ที่แน่นอนกว่าการทอผ้า

2. เปรียบเทียบทุนที่ใช้ในการดำเนินงานต่อปีของกลุ่มทอผ้า จะเห็นได้ว่า กลุ่มทอผ้าบ้านป่าขาม ใช้ทุนในการดำเนินงานต่อปีสูงกว่ากลุ่มอื่น เพราะต้องลงทุนโดยใช้ทุนของตนเองทั้งหมด ตั้งแต่การซื้อวัตถุดิบ และเป็นกลุ่มที่ตั้งใหม่ ยังไม่มีเงินทุนสำรองแต่กลุ่มทอผ้าบ้านแม่สารบ้านดองและกลุ่มทอผ้าบ้านศรีเมืองผู้มีทุนที่ใช้ในการดำเนินงานต่อปีเท่ากันคือ 100,000 บาท เพราะเป็นกลุ่มที่ตั้งมานานกว่า จึงไม่ต้องซื้ออุปกรณ์ และพอมีเงินทุนสำรองในการดำเนินงาน ส่วนกลุ่มทอผ้าบ้านวังไฮ ใช้ทุนในการดำเนินงานต่อปีน้อยกว่ากลุ่มอื่นเพราะส่วนใหญ่จะทอผ้าในช่วงเวลาที่ว่างงาน ส่วนปัญหาด้านทุนที่ใช้ในการดำเนินงานนั้น ทุกกลุ่มมีข้อเสนอแนะแบบเดียวกันคือ ขาดแคลนทุนที่ใช้ในการดำเนินงาน และอยากให้หน่วยงานราชการสนับสนุนด้านเงินทุนในการดำเนินงานกลุ่มทอผ้า

3. เปรียบเทียบผลตอบแทนของกลุ่มทอผ้าต่อปี จะเห็นได้ว่าผลตอบแทนจะอยู่ระหว่าง 400,001 – 500,000 บาทต่อปี โดยกลุ่มทอผ้าบ้านป่าขามได้รับผลตอบแทนสูงสุดคือ 624,000 บาทต่อปี รองลงมาคือ กลุ่มทอผ้าบ้านแม่สารบ้านดอง ได้รับผลตอบแทน 501,600 บาทต่อปี หมู่บ้านศรีเมืองผู้มีผลตอบแทน 450,000 บาท และหมู่บ้านวังไฮ ได้รับผลตอบแทน 380,000 บาทต่อปี กลุ่มทอผ้าบ้านป่าขาม กลุ่มทอผ้าบ้านแม่สารบ้านดอง และกลุ่มทอผ้าบ้านศรีเมืองผู้มีปัญหาเรื่องผลตอบแทน แต่กลุ่มทอผ้าบ้านวังไฮ ได้รับผลตอบแทนน้อย เนื่องจากทอผ้าขายเป็นอาชีพเสริมจากการว่างงานเท่านั้น สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลตอบแทนต่อการบริหารและดำเนินงาน

ของกลุ่มที่ปรากฏในงานวิจัยของ พรหมพันธุ์ (2543 : 100 – 101) ที่ได้อธิบายว่า ถ้ารายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านที่มีมาก จะทำให้กลุ่มมีรายได้มาแบ่งผลกำไรให้สมาชิกมาก ทำให้สมาชิกมีขวัญและกำลังใจที่จะดำเนินธุรกิจแบบต่อเนื่อง รวมทั้งมีการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคหรือตลาด แต่ในทางตรงกันข้ามถ้ากลุ่มมีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์น้อย ก็จะทำให้สมาชิกไม่ยอมเข้าร่วมดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ทำให้ขาดความมั่นคงในการดำเนินงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพและอาจล้มเหลวได้ในที่สุด

4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้า สมาชิกกลุ่มทอผ้ามีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีระดับการเข้าร่วมประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงานและการเข้าร่วมประชุมประจำปี อยู่ในระดับที่สูงกว่าการมีส่วนร่วมในประเด็นอื่น ๆ ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการและสมาชิกกลุ่มผู้นำของกลุ่มทอผ้า ควรกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม ในประเด็นอื่น ๆ ให้มากขึ้น เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมที่เข้าพนักงานส่งเสริมจัดขึ้น การเข้าร่วมการแปรรูปผลผลิตของกลุ่ม การเข้าร่วมงานออกร้านของกลุ่ม และการเข้าร่วมแสดงผลงานของกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ลีลาภรณ์ (2539) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้นควรให้สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ ขั้นตอนของกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กร เพื่อให้สมาชิกได้ตระหนักว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรนั้น และจะต้องมีหน้าที่มีความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กติกาขององค์กร และร่วมรับผลประโยชน์อย่างเสมอภาคและทัดเทียมกัน

5. ปัจจัยด้านการจัดการและการดำเนินธุรกิจของกลุ่มทอผ้า สมาชิกกลุ่มทอผ้ามีระดับการจัดการและการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น มีเพียงประเด็นของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิก และการดำเนินธุรกิจของกลุ่มที่ตรงกับความต้องการ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ดังนั้นกลุ่มทอผ้า โดยเฉพาะคณะกรรมการกลุ่ม ต้องดำเนินการปรับปรุงหรือสร้างวิธีการจัดการและการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ดังนี้

- ขวนขวายหาความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ทั้งในด้านการตลาด การวางแผนการผลิต และการปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์
- จัดให้มีการระดมทุนจากสมาชิก หรือช่องทางอื่น ๆ จากแหล่งสนับสนุนทางการเงิน เพื่อนำเงินมาใช้สำหรับหมุนเวียนในธุรกิจ ด้วยการวางแผนกฏเกณฑ์หรือการลงทุนในลักษณะทุนเรือนหุ้นหรือการออมทรัพย์ด้วยวิธีที่หลากหลาย โดยมีผลตอบแทนเป็นสิ่งจูงใจหรือวางกติกากู้ยืมจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ

- ควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่ส่งเสริมกลุ่มอาชีพ เพื่อให้มีความรู้ด้านการผลิต การพัฒนาการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

- จัดทำระบบบัญชีเพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมต้นทุนการผลิตไม่ให้สูงเกินไป

6. ปัจจัยด้านความพึงพอใจในผลประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้าสมาชิกกลุ่มทอผ้ามีความพึงพอใจในผลประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานของกลุ่มในระดับมาก แต่สมาชิกกลุ่มทอผ้าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงด้านผลประโยชน์ที่ได้รับในแต่ละด้าน เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับสมาชิกเพิ่มมากยิ่งขึ้น ดังนี้

- ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มทอผ้ามีความรู้ด้านการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอด้านการตลาด และการบริหารจัดการ โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการจัดหาวิทยากรที่มีความรู้ความเข้าใจ มาให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มทอผ้าเป็นครั้งคราว

- ควรมีการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เพื่อนำไปใช้เป็นสวัสดิการของกลุ่ม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกเห็นความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจของกลุ่มทอผ้า

- ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย แต่ทรงคุณค่าของผ้าแต่ละประเภท เพื่อสร้างทางเลือกให้แก่ลูกค้าให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น และจะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มรายได้ให้แก่กลุ่มทอผ้า

- ควรมีการวางกฎ ระเบียบ ที่ชัดเจนสำหรับการรับสินค้าจากสมาชิก โดยการระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้แนวทางการรับสินค้าจากสมาชิกไว้จำหน่าย เพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่สมาชิก

- ควรมีการอำนวยความสะดวกด้านการยืมวัสดุอุปกรณ์จากกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกได้รับความพึงพอใจสูงสุด และสามารถดำเนินธุรกิจการทอผ้าให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

สมาชิกกลุ่มทอผ้าตำบลเวียงยอง มีความต้องการวัตถุดิบที่ได้มาตรฐาน ราคาไม่แพง และหาซื้อได้ใกล้บ้าน จึงควรมีหน่วยงานของภาครัฐ ช่วยเน้นให้โรงงานผลิตเส้นด้ายทำการผลิตเส้นด้ายที่มีคุณภาพ และเห็นควรให้มีการรวมกลุ่มกันซื้อ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานงานกับโรงงานผู้ผลิตที่มีคุณภาพ เพื่อจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพให้กับทางกลุ่มทอผ้า

สำหรับเงินทุนที่ใช้ไปในการผลิต เห็นควรให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ กองทุนหมู่บ้าน SML พร้อมทั้งหน่วยงานที่เห็นความสำคัญของงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น การทอผ้า ร่วมกันหาเงินทุนให้เพียงพอกับความต้องการของสมาชิกกลุ่มทอผ้า เพื่อทำให้เกิดการผลิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ด้านการจัดจำหน่ายซึ่งเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาด้านหัตถกรรมทอผ้า ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีการสำรวจตลาด ประชาสัมพันธ์ รมรงค์ ให้เกิดการใช้ผ้าทออย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการจัดหาที่จำหน่ายผ้าทอ ควรติดต่อตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อขยายตลาดหัตถกรรมทอผ้าให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย และเป็นการสนับสนุนให้สมาชิกสามารถขายผลิตภัณฑ์ได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

แนวคิดของผู้ทำการวิจัยครั้งนี้ เห็นควรให้มี

1. การประชุมสัมมนาเกี่ยวกับด้านการผลิตหัตถกรรมทอผ้า ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด รวมไปถึงระดับประเทศ เพื่อให้ผู้บริโภคได้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาและความต้องการของตลาด
2. การรวมกลุ่มผู้ผลิตทุกระดับ พร้อมทั้งสร้างเครือข่าย มีการประสานงาน บูรณาการ ตั้งแต่กระบวนการผลิตถึงการตลาดอย่างสม่ำเสมอ
3. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในระดับกระทรวง ต้องให้ความสำคัญโดยมีส่วนร่วม มีส่วนบูรณาการให้อุตสาหกรรมการผลิตหัตถกรรมทอผ้า เจริญนโยบายหรือวาระแห่งชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายแต่ละชนิดว่าเป็นอย่างไร จะมีวิธีการอย่างไรที่จะนำไปสู่ความสำเร็จทางด้านการผลิตและการตลาด ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและวางแผนตลาดต่อไป
2. ควรมีการเปรียบเทียบความต้องการผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดว่าตลาดมีความนิยมมากน้อยต่างกันอย่างไร เพื่อจะได้เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาวิธีการทอผ้าบนถนนสายวัฒนธรรม
3. ควรให้มีการศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพของผู้ผลิตว่ามีศักยภาพในการทำการผลิตมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ทราบถึงกำลังการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค